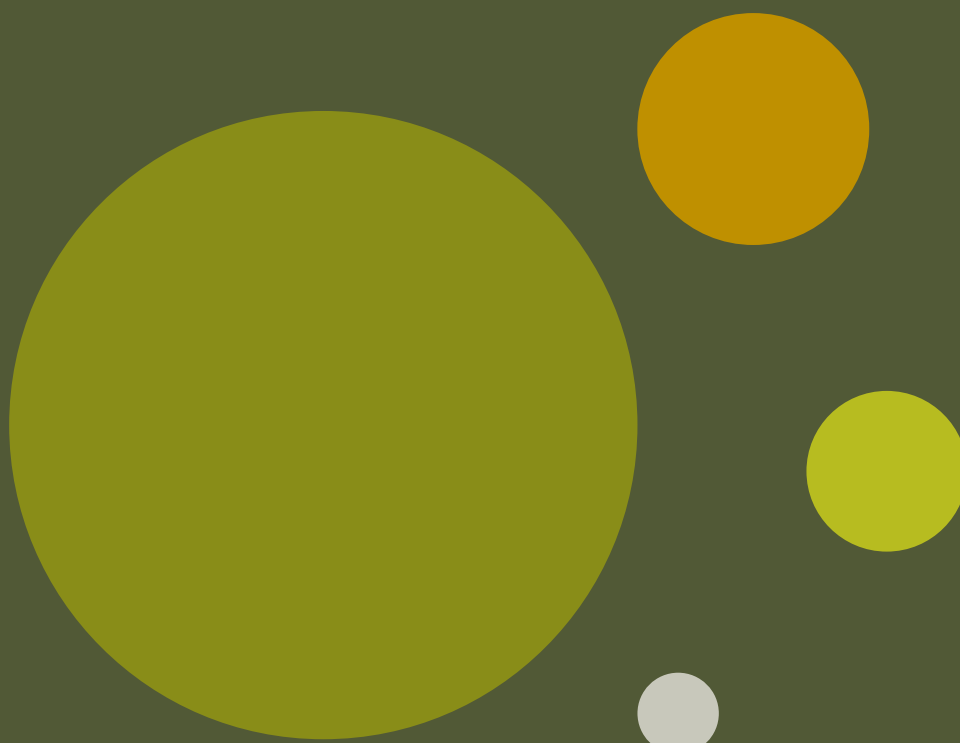

MOLDE KOMMUNE

Finansreglement

Innhold

1. FINANSREGLEMENTETS VIRKEOMRÅDE	3
1.1 Kommunestyrets ansvar for finansforvaltningen i kommunen	3
1.2 Formål med finans- og gjeldsforvaltningen	3
1.3 Hjemmel	3
1.4 Ikrafttredelse og revidering	3
1.5 Hvem reglementet gjelder for	3
1.6 Delegasjon	3
2. FORVALTNING AV LIKVIDITET	4
2.1 Likviditetslån	4
2.2 Overskuddslikviditet	4
3. FORVALTNING AV KOMMUNENS GJELDSPORTEFØLJE OG ØVRIGE FINANSIERINGSAVTALER	4
3.1 Vedtak om opptak av lån	4
3.2 Valg av långiver og låneinstrumenter	5
3.3 Renterisiko og bruk av sikringsinstrumenter	5
3.4 Refinansieringsrisiko	5
3.5 Øvrige finansieringsavtaler	5
4. FORVALTNING AV LANGSIKTIGE PLASSERINGER	6
4.1 Formål med forvaltning av langsiktige plasseringer	6
4.2 Produktspekter	6
4.3 Risikorammer	6
4.3.1 Likviditetsrisiko	6
4.3.2 Kredittrisiko	6
4.3.3 Risikoklasser	6
4.3.4 Plasseringsbegrensninger – risikoklasser	7
4.4 Avkastningsrisiko, forvaltning, benchmark og avkastningsmål	7
4.4.1 Avkastningsrisiko	7
4.4.2 Forvaltningsrammer	8
4.4.3 Benchmark	8
4.4.4 Avkastningsmål	8
4.5 Etske retningslinjer	8
5. VESENTLIG FINANSIELL RISIKO	9
5.1 Stresstest	9
6. RAPPORTERING	9
6.1 Håndtering av avvik fra finansreglementet	9
7. VURDERING OG KVALITETSSIKRING AV FINANSREGLEMENTET	9

1. FINANSREGLEMENTETS VIRKEOMRÅDE

1.1 Kommunestyrets ansvar for finansforvaltningen i kommunen

Kommunestyret skal selv vedta regler for finans- og gjeldsforvaltning for kommunen (finansreglementet). Gjennom finansreglementet skal kommunestyret bestemme:

- formålet med finans- og gjeldsforvaltningen
- hvilke midler som skal forvaltes kortsiktig og langsiktig
- avkastningsmål, rammer og begrensninger for gjelds- og finansforvaltningen
- hvordan avvik skal håndteres
- delegasjon til kommunedirektøren

Reglementet skal baseres på kommunens egen kunnskap om finansielle markeder og instrumenter. Det skal være samsvar mellom kompleksiteten i investeringsproduktene og kommunens egen kunnskap om finans- og gjeldsforvaltning.

Finansielle instrumenter og produkter som ikke er eksplisitt tillatt gjennom dette reglementet, kan ikke benyttes i kommunens finans- og gjeldsforvaltning.

1.2 Formål med finans- og gjeldsforvaltningen

Kommunens gjeld skal forvaltes slik at det oppnås lave utgifter til finansiering av langsiktige investeringer, uten at det medfører vesentlig finansiell risiko.

Langsiktige plasseringer skal forvaltes med formål om å gi god avkastning over tid, uten at det medfører vesentlig finansielle risiko på kort sikt.

Kommunen skal til enhver tid ha tilstrekkelig likviditet til å betale sine forpliktelser.

1.3 Hjemmel

Dette reglementet er utarbeidet i tråd med:

- [Kommunelovens kapittel 14](#)
- [Forskrift om garantier og finans- og gjeldsforvaltning i kommuner og fylkeskommuner](#)

1.4 Ikrafttredelse og revidering

Reglementet trer i kraft fra og med vedtaksdato i kommunestyret.

Det er kun kommunestyret som kan vedta endringer i finansreglementet.

Dette finansreglementet erstatter alle tidligere regler og instruksjoner som kommunestyret eller annet politisk organ har vedtatt for Molde kommunes finans- og gjeldsforvaltning.

1.5 Hvem reglementet gjelder for

Reglementet gjelder for Molde kommune, det vil si basisorganisasjonen og de kommunale foretakene.

1.6 Delegasjon

Kommunedirektøren har fullmakt til å inngå avtaler i tråd med dette reglementet, herunder:

- gjennomføre låneopptak i tråd med kommunestyret vedtak
- refinansiere lån

- godkjenne lånebetingelser og signere låneavtaler
- plassere kortsiktig og langsiktig likviditet
- inngå avtale om plassering av langsiktig likviditet med ekstern leverandør
- inngå hovedbankavtale

Kommunedirektøren kan delegere videre de fullmakter som er gitt i dette reglementet internt i organisasjonen.

2. FORVALTNING AV LIKVIDITET

Hovedformålet med forvaltning av likviditet er å ha midler tilgjengelig til enhver tid slik at kommunen kan betale sine forpliktelser. Likviditeten skal forvaltes med lav risiko og høy likviditet. Hovedregelen er at likviditeten skal være plassert på kommunens bankkonti.

2.1 Likviditetslån

For å sikre nødvendig likviditet kan kommunen ta opp likviditetslån, kassekreditt eller benytte trekkrettigheter innenfor gjeldene bankavtale. Likviditet vil som regel sikres med opptak av sertifikatlån. Kommunestyret skal selv vedta opptak av likviditetslån (sertifikatlån) årlig.

2.2 Overskuddslikviditet

I perioder med overskuddslikviditet, hvor det forventes at denne likviditeten ikke er nødvendig å benytte gjennom budsjettåret, kan kommunen plassere overskuddslikviditeten i likviditetsfond og obligasjonsfond notert i norske kroner. Ved plassering i rentefond skal:

- midlene være tilgjengelige på to virkedager og uten uttaksbegrensninger
- det kun investeres i norske rentepapirer utstedt i NOK av OECD-land
- ingen plasseringer har lavere kredittrating enn BBB-
- fondene være forvaltet av selskap som er omfattet av lov om verdipapirfond og med bred verdipapirforvaltning

Forutsetning for plassering av likviditet i rentefond er at dette skal kunne gi minimum 1,0 prosent bedre avkastning enn om pengene er plassert på kommunens bankkonti.

3. FORVALTNING AV KOMMUNENS GJELDSPORTEFØLJE OG ØVRIGE FINANSIERINGSAVTALER

Gjeldsforvaltningen skal ivareta kommunens behov for finansiering av vedtatte investeringer, håndtering av videreutlån og refinansiering av låneporteføljen. Gjelden blir porteføljestyrt, som vil si at det enkelte lån normalt sett ikke vil være knyttet opp til konkrete investeringer.

3.1 Vedtak om opptak av lån

Kommunestyret fatter vedtak om opptak av nye lån i budsjettåret. Med utgangspunkt i kommunestyrets vedtak skal det gjennomføres låneopptak, herunder godkjenning av lånevilkår.

Kommunedirektøren har fullmakt til å refinansiere lån til forfall fra tidligere år.

Kommunens samlede innlån skal forvaltes etter de retningslinjer som framgår av dette reglementet.

Kommunedirektøren gis fullmakt til å godkjenne långiver og lånevilkår.

3.2 Valg av långiver og låneinstrumenter

Låneopptak skal søkes gjennomført til markedets gunstigste betingelser. Det skal innhentes minst tre konkurrerende tilbud fra aktuelle långivere. Prinsippet kan fravikes ved låneopptak i statsbank (f.eks. startlån i Husbanken). Det kan også gjøres unntak i spesielle situasjoner, for eksempel ved opptak av grønne lån. Det skal da være åpenbart at tilbudet er konkurransedyktig eller har andre viktige elementer ved seg.

Lån kan tas opp som direkte lån i offentlige og private finansinstitusjoner, samt i livselskaper. Det er også adgang til å legge ut lån i sertifikat- og obligasjonsmarkedet. Lån kan tas opp som åpne serier (rammelån) og uten avdrag (bulletlån).

Lån med løpetid under ett år (sertifikatlån) skal bare unntaksvis benyttes til å finansiere investeringer, men sertifikatlån vil bli benyttet ved opptak av likviditetslån, jf. punkt 2.

Det kan kun tas opp lån i norske kroner. Obligasjon utstedt av kommunen, kan børsnoteres.

3.3 Renterisiko og bruk av sikringsinstrumenter

Renterisiko er risikoen for at kommunens renteutgifter, på gjeld med flytende rente, vil øke dersom renten stiger.

Styring av gjeldsporteføljen skal skje ved å optimalisere låneopptaket basert på oppfatninger om fremtidig renteutvikling og innenfor et akseptabelt risikonivå, gitt et overordnet mål om forutsigbarhet og stabilitet i renteutgiftene.

For at renterisikoen ikke skal bli for stor, ligger følgende krav til grunn for låneforvaltningen:

- **Lån med faste renter, som andel av gjeld som belaster kommunekassen, skal være på minimum 20 prosent.**

Rentsikring vil normalt skje ved at deler av låneporteføljen består av lån med fastrente, typisk fastrente i fem år.

For å gi økt fleksibilitet rundt rentesikring, gis det anledning til å inngå rentebytteavtaler (swap). Det kan kun inngås rentebytteavtaler med den hensikt å sikre en større andel av gjeldsporteføljen mot renteøkninger (reducere renteeksponeringen). Det skal kun benyttes større banker, med bred dokumentert erfaring innenfor dette området, som motpart ved rentebytteavtaler.

3.4 Refinansieringsrisiko

Refinansieringsrisiko er risikoen knyttet til at kommunen ikke får refinansiert lånegjeld til forfall, eller at refinansieringen blir gitt til svært dårlige betingelser. For at refinansieringsrisikoen ikke skal bli for stor, ligger følgende krav til grunn for låneforvaltningen:

- **Enkeltlån skal ikke overstige 25 prosent av total gjeldsportefølje.**
- **Maksimum 40 prosent av total gjeldsportefølje kan komme til refinansiering neste 12 måneder.**
- **Refinansieringsrisikoen skal reduseres ved å spre tidspunkt på låneforfall.**

3.5 Øvrige finansieringsavtaler

Molde kommune skal som hovedregel ikke inngå avtaler om operasjonell eller finansiell leasing. Eventuell inngåelse av slik avtale skal godkjennes av kommunedirektøren.

4. FORVALTNING AV LANGSIKTIGE PLASSERINGER

4.1 Formål med forvaltning av langsiktige plasseringer

Forvaltning av kommunens langsiktige plasseringer skal sikre en god og langsiktig avkastning til akseptabel risiko, og som over tid bidrar til å gi kommunens innbyggere et best mulig tjenestetilbud. Det styres etter en langsiktig investeringshorisont på minimum fem år, samtidig som kommunen søker en tilfredsstillende årlig avkastning.

Ubundet investeringsfond og disposisjonsfond, korrigert for budsjettert bruk av og avsetning til disse to fondene, er definert som midler som kan forvaltes langsiktig.

For å kunne oppfylle formålet for forvaltningen av langsiktige plasseringer, skal midlene til enhver tid forvaltes ved å ta hensyn til kriteriene:

- sikkerhet
- risikospredning
- avkastning
- likviditet

4.2 Produktspekter

Følgende instrumenter er tilgjengelige for inkludering i en forvaltningsportefølje:

- bankinnskudd
- verdipapirfond notert i NOK
- aksjer og egenkapitalbevis

Investeringene i enkeltpapirer (aksjer og egenkapitalbevis) skal kun gjøres i en aktivt forvaltet portefølje og kun inneholde børsnoterte verdipapirer. Unntak fra dette skal kun skje etter vedtak i kommunestyret i det enkelte tilfelle. Utenlandske verdipapirfond skal være UCITS-fond (internasjonalt regelverk for verdipapirfond) og notert i NOK.

4.3 Risikorammer

4.3.1 Likviditetsrisiko

Plasseringene skal være i lett omsettelige verdipapirer med høy likviditetsgrad.

4.3.2 Kredittrisiko

Kredittrisikoen er risikoen for tap som følge av at en utsteder av et verdipapir eller motpart i en verdipapirhandel ikke oppfyller sine forpliktelser. Kredittrisikoen skal være lav og styres gjennom å klassifisere kredittrisikoen i risikoklasser og ved å etablere plasseringsbegrensninger.

I tilfeller der det ikke foreligger offisiell rating, er kravet at forvalter selv vurderer rentepapirets eller utsteders kredittkvalitet, slik at sikkerheten tilfredsstiller kravene i punkt 4.3.3.

4.3.3 Risikoklasser

Investeringsinstrumenter skal klassifiseres i følgende risikoklasser:

Risikoklasse 1	Obligasjoner/sertifikater utstedt av stat eller foretak med statsgaranti innenfor OECD, samt statsobligasjonsfond og innskudd i banker med forvaltningskapital på mer enn 15 mrd. NOK.
Risikoklasse 2	Obligasjoner med fortrinnsrett, obligasjoner/sertifikater utstedt av statsforetak, fylkeskommuner og kommuner, kraftverk med garanti fra kommune/fylkeskommune, banker, forsikringsselskap og kredittforetak.

Likviditetsfond og obligasjonsfond klassifiseres normalt i denne risikoklassen med unntak av fond som inneholder fondsobligasjoner og høyrenteobligasjoner. Sistnevnte klassifiseres under risikoklasse 4.

Risikoklasse 3	Lån med rating lik BBB- eller bedre og rentefond med gjennomsnittlig rating BBB- eller bedre.
Risikoklasse 4	Høyrentefond, egenkapitalinstrumenter i eiendomsselskaper og eiendomsfond, konvertible obligasjoner og lån med rating lavere enn BBB.
Risikoklasse 5	Aksjefond og enkeltaksjer eller egenkapitalbevis i aktivt forvaltet portefølje hvor det er tatt hensyn til diversifisering i ulike bransjer med videre.
Risikoklasse 6	Enkeltaksjer, enkeltstående egenkapitalbevis, hedgefond og private equity-fond.

4.3.4 Plasseringsbegrensninger – risikoklasser

For å styre kredittrisiko, skal følgende begrensninger gjelde for plasseringene:

Kredittrisiko	Total porteføljefordeling
Risikoklasse 1	Tillatt
Risikoklasse 2	Tillatt
Risikoklasse 3	Tillatt
Risikoklasse 4	Tillatt, men maksimalt 15 % av total forvaltningskapital
Risikoklasse 5	Tillatt, men maksimalt 55 % av total forvaltningskapital
Risikoklasse 6	Ikke tillatt

Total forvaltningskapital er definert til verdien på pengene som opprinnelig ble plassert i 2006.

Det tillates ikke plassert mer enn 30 prosent av porteføljens totale forvaltningskapital i ett enkelt aksjefond. Kommunen tillates ikke å eie mer enn 10 prosent av fondsandelene i et enkelt verdipapirfond. Kommunens eksponering (innskudd og direkteide obligasjoner/sertifikater) i en enkelt bank skal ikke utgjøre mer enn 2 prosent av bankens forvaltningskapital.

Risikoklasse 6 kan ikke benyttes i kommunens forvaltning av langsiktige plasseringer. Kommunestyret kan derimot vedta kjøp og salg av enkeltaksjer selv. Dette er definert som anleggsmidler med et strategisk, og ikke finansielt motivert eierskap. Slike plasseringer inngår ikke i total forvaltningskapital.

4.4 Avkastningsrisiko, forvaltning, benchmark og avkastningsmål

4.4.1 Avkastningsrisiko

Avkastningsrisiko er definert som risiko for verdiendring på eiendeler som følge av endringer i markedsforhold, herunder endring i aksjekurser og verdien på obligasjoner.

Formålet med langsiktig forvaltning er å gi en meravkastning utover bankrente. Videre skal avkastningsrisikoen reduseres, for å sikre at avkastningen blir mest mulig stabil over tid. Årlige variasjoner må forventes.

Avkastningsrisikoen for aksjer styres gjennom størrelsen som settes for maksimal ramme for denne risikoklassen.

Renteporteføljen skal ha en rentebinding (durasjon) på mellom 0,25 og 5,0 år avhengig av renteforventning. Utenlandske rentefond skal være valutasikret (til NOK).

4.4.2 Forvaltningsrammer

Molde kommune skal normalt ha en fordeling av langsiktige plasseringer basert på en nøytral posisjon og med minimums- og maksimumsrammer for taktisk fordeling av aktiva:

Klasse	Minimum	Nøytral	Maksimum	Benchmark
Risikoklasse 1–4: obligasjoner, sertifikater, rentefond (risikoklasse 2, 3 og 4)	45 %	50 %	55 %	NBP Norwegian RM1-RM3 Floating Rate Index (NOK)
Risikoklasse 5: aksjefond og aktivt forvaltet aksjeportefølje	45%	50 %	55 %	50 % OSEBX (hovedindeksen Oslo Børs) / 50 % MSCI World (NOK)

4.4.3 Benchmark

Forvaltningen skal måles mot egnet sammenligningsgrunnlag (benchmark). Dette for å vurdere om forvaltningen gir tilfredsstillende avkastning i forhold til risikoen.

Ved benchmark-sammenligninger skal den faktiske porteføljen og dens avkastning måles mot nøytralporteføljen og dennes avkastning i aktuell periode.

4.4.4 Avkastningsmål

Langsiktig aktiva skal ha en investeringshorisont på minimum fem år, samtidig ønsker kommunen en tilfredsstillende årlig avkastning. Det må forventes årlige variasjoner, men følgende avkastningsmål sette for langsiktige aktiva:

- Ettårsperspektiv: Årlig avkastning på 2 prosent over renten på kommunens bankkonto.
- Femårsperspektiv: Gjennomsnittlig årlig avkastning på 3,5 prosent over renten på kommunens bankkonto.

4.5 Etske retningslinjer

Molde kommune har som mål å bidra til bærekraftig utvikling ved å investere sine finansielle midler på en ansvarlig og etisk forsvarlig måte.

Dette innebærer at Molde direkte eller via eksterne forvaltere skal søke å unngå investeringer i aksjer, rentebærende instrumenter eller andre finansielle instrumenter utstedt av selskaper med virksomhet som medvirker til krenkelse av menneskerettigheter, arbeidstakerrettigheter, korrupsjon, miljøskader eller andre uetiske handlinger.

Forvaltningen skal være basert på anerkjente etiske normer og internasjonale konvensjoner som FNs prinsipper for ansvarlige investeringer (PRI) og de etiske retningslinjene som til enhver tid gjelder for Statens pensjonsfond utland.

Molde kommune skal ikke investere i selskaper som bidrar til ulovlig okkupasjon og bosetting, som definert av FN.

5. VESENTLIG FINANSIELL RISIKO

Vesentlig finansiell risiko er definert som et kortsiktig tap eller verdireduksjon på 2,0 prosent av brutto driftsinntekt. Det innebærer at samlet stresstest over lånegjeld og langsiktige plasseringer, ikke kan overstige 2,0 prosent av brutto driftsinntekt.

5.1 Stresstest

Stresstesten har som hensikt å måle den samlede risikoen for kommunen, for både gjeldsporteføljen og i langsiktige plasseringer. Kommunen har følgende stresstest:

- Renteheving på 2 prosentpoeng
- Verdifall på 25 prosent på aksjer

6. RAPPORTERING

Kommunedirektøren skal i forbindelse med tertialrapportering per 30. april og per 31. august, legge frem rapporter for kommunestyret som viser status for finans- og gjeldsforvaltningen. I tillegg skal kommunedirektøren etter årets utgang legge frem en rapport for kommunestyret som viser utviklingen gjennom året og status ved utgangen av året.

Følgende hovedpunkter inngår i rapporteringen:

- Om forvaltningen er i tråd med finansreglementet
- Status likviditet og likviditetsbudsjett for året
- Sammensetning av likviditeten
- Sammensetning gjeld
- Nedbetalingstid og refinansiering av gjeld
- Rentebinding
- Egne rentebetingelser og markedsrenter
- Markedsverdi og sammensetning av langsiktige plasseringer
- Avkastning langsiktige plasseringer
- Sammenligning mot Benchmark
- Finansiell risiko og stresstest

6.1 Håndtering av avvik fra finansreglementet

Ved avvik fra finansreglementet skal administrasjon korrigere forvaltningen slik at den kommer innenfor de rammer som følger av dette reglementet. Alternativt skal det legges fram forslag til endringer til kommunestyret i forbindelse med rapporteringen. Nærmere beskrivelse ligger i rutiner for finans- og gjeldsforvaltningen.

7. VURDERING OG KVALITETSSIKRING AV FINANSREGLEMENTET

I henhold til finansforskriften, pålegges kommunestyret å la uavhengig kompetanse vurdere om finansreglementet legger rammer for en finans- og gjeldsforvaltning som er i tråd med kommunelovens regler og reglene i finansforskriften. I tillegg skal uavhengig kompetanse vurdere rutineene for vurdering og håndtering av finansiell risiko, og rutiner for å avdekke avvik fra finansreglementet. Kommunedirektøren pålegges ansvar for at slike eksterne vurderinger innhentes.

Kvalitetssikring av finansreglementet skal finne sted ved hver endring av reglementet, og før kommunestyret vedtar nytt, endret reglement.